

af, at man ret tidligt, som det sker i dag, konstaterer, om de pågældende er studieegnede.

Den eneste måde at finde ud af, hvem der duer, er, at man lader dem prøve. Nogle vil gå forkert i første omgang og finde den rette hylde i anden omgang, men erfaringen viser, at det ret hurtigt falder på plads, sådan at det rent faktisk er få mennesker, som skifter mange gange. De, der skifter, gør det som regel kun en enkelt gang, og man må hellere nå at skifte end fortsætte et studium, som man alligevel ikke bryder sig om.

Undervisning er jo ikke noget mekanisk. Det er meget et spørgsmål om den motivation, som de studerende har, og derfor lægger vi afgørende vægt på, at den unge i størst muligt omfang kan vælge det studium, som vedkommende finder rigtigt. Men det er klart, som jeg allerede har gjort rede for, at der er nogle forbehold også med hensyn til, hvor man geografisk kan få lov til at studere.

Med hensyn til det dagsordensforslag, som vi er medforslagsstillere af, betragter vi det primært som en opfordring til regeringen om at undersøge tingene klart med et bestemt formål, men vi lægger stor vægt på, at der ikke står noget om, at der skal være fri adgang til alle uddannelser, og derfor mener vi, at den henstilling til regeringen er fornuftig.

Nu er det jo sådan, at den aftale, vi har med regeringen, har vi ikke længere fra nytår, hvor flerårsaftalen er udløbet. Vi ville gerne have fortsat med en ny aftale. Det kan være, at det også kan lade sig gøre i fremtiden.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er blevet gentaget til bevidstløshed, og alligevel må man sige, at det kan ikke siges ofte nok: Danmarks vigtigste råstof er os selv. Det er det, vi kan med vores hoveder; det er det, vi kan med vores hænder. Derfor er der i Danmark udbredt enighed om, at uddannelse skal prioriteres højt.

Det synes jeg også roligt man kan sige afspejler sig i regeringens dispositioner. Regeringen har taget et væld af initiativer for at give mange flere unge mulighed for og incitament til at gennemføre en uddannelse.

Det er selvfølgelig trist at afvise unge fra en uddannelse, de måske igennem flere år har brændt for at komme ind på, så antallet af afviste er nødvendigvis noget, vi til stadighed må arbejde på at gøre så beskedent som muligt. Men som nævnt i undervisningsministerens

indlæg er der flere forhold, der taler for, at situationen ikke er nær så grel, som det måske umiddelbart kunne tyde på, når man ser på antallet af afviste.

Allerførst synes jeg, det skal slås fast, at der siden 1994 er sket et betydeligt fald i antallet af afviste. I 1994 afviste man i alt 21.685 personer. Dette tal var i 1996 faldet til 17.402, hvoraf knap 2.000 var såkaldte afmeldte, det vil sige, at de ikke opfyldte optagelseskravene. Det samlede antal afviste var altså omkring 15.500, hvilket er et fald på knap 30 pct. i forhold til 1994. Herudover havde 80 pct. af de afviste i 1994 som nævnt i undervisningsministerens tale andet at tage sig til. De fortsatte enten på en uddannelse, de allerede var i gang med, de påbegyndte en anden uddannelse, eller de havde arbejde. Disse oplysninger afdramatiserer for Det Radikale Venstre at se de flere tusinde afviste.

Der er som nævnt frit optag på de fleste videregående uddannelser; det vil sige, at læreanstalterne og universiteterne selv bestemmer, hvor mange de vil optage. Derfor har vi fra centralt hold ikke længere de samme muligheder for at styre optaget som tidligere. Grænsen for at optage sættes nu bl.a. af, om man har tilstrækkeligt med kvalificerede lærerkræfter, og ikke mindst af, om der er kvalificerede ansøgere, altså unge nok.

På de såkaldt centralt dimensionerede områder er der ikke frit optag, men som det nævntes i undervisningsministerens tale, er der i de sidste år sket en betydelig udbygning af kapaciteten på disse uddannelser, og som det også blev sagt, stöder vi hvert år ind i paradoksproblemer.

Vi har i flere år oplevet afviste ansøgere, samtidig med at der er ledige pladser på samme uddannelse andre steder i landet. Fra den koordinerede tilmelding lyder meldingen da også, at paradoksproblemet er en meget klar barriere. Unge mennesker er ganske enkelt ikke særlig mobile. Det er ret tydeligt, at folk søger ind på uddannelsesinstitutioner i deres eget amt eller i et naboamt, hvis ellers den pågældende uddannelse udbydes der, og hvad angår universiteterne, er det med al tydelighed København og Århus, der lokker aller kraftigst.

Hvordan skal vi så forholde os til det? Ja, en af løsningerne kunne selvfølgelig være, at man sagde, at så må vi bygge flere kollegier og undervisningslokaler i Århus og København. Et andet svar, som jeg bedre kan lide, er, at vi forsøger at give folk mere lyst til at tage hen og læse de mange andre steder. I Det Radikale